

Újabb néprajzi kiállítások Geresdlakon

Kendő – vállkendő kiállítás

A kiállításon látható kendők a geresdlaki népviseletre jellemzőek és az 1970-es évekig hordták. A kiállítás anyaga a lakosság közadakozásából állt össze. A sváb népviselet fontos tartozéka a kendő. Fajtái: fejkendő, vállkendő, kontykendő, nagykendő.

A fejkendő fajtái: nyári kendő, szövet kendő, hímzett szövet kendő, tropical kendő, selyem kendő, brokát kendő, bársony kendő, préselt kendő, téli kendő (filckendő – flanel kendő)

A nőknek férjhez menésüktől kötelező volt a kendő hordása. A kendő viseletét meghatározta az alkalom jellege (hétköznapi – ünnepi, illetve évszakok).

Az *ünnepi fejkendő* brokátból, selyemből, bársonyból készült, illetve szövetből, amit hímzéssel díszítettek. Az ünnepi kendő színe és anyaga mindig harmonizált a felső szoknya színével és anyagával.

A *téli kendők* színe sötét, anyaga vastag. A hétköznapi flanelből készült, az ünnepi gyapjúból és gyakran hímezték is. (színes virág motívumokkal).

A kendő megkötése szakszerűen történt, keményített „belső” kendővel merevítették, hogy szépen íveljen és a sarka merev legyen.

A *kontykendőt* a fejkendő alatt viselték. Kisebb méretű volt a fejkendőnél, a kontyra kötötték szorosan.

A *vállkendőt* vállukra terítve, derekukon megkötve hordták, az ing vagy a blúz fölött. Anyaga leggyakrabban kékefestő volt. A kendő végét rojttal díszítették, ami harmonizált az anyaggal és a színnel. Mind az ünnepi, mind a hétköznapi viselet kiegészítője volt, már gyermekkortól hordták a nők.

Az *ünnepi viselethez tartozó vállkendő anyaga szövetből, selyemből, brokátselyemből és kasmírból készült.* A szövet és a selyem vállkendőket gyakran díszítették hímzéssel, színes virágkoszorúval. A kasmírkendők színe élénk, szőtt virágkoszorú díszíti. A hétköznapi

Schultheisz Józsefné a Geresdlaki Múzeum vezetője, Schmidt Zoltán a Baranya megyei regionális iroda vezetője, Szugfi József Baranya megyei elnök, és Dr. Habjánecz Tibor polgármester (balról jobbra)

Színes képösszeállításunk a hátsó borítón látható!

viselethez a szövetből és gyapjúból készült vállkendőt hordták. A gyapjúból készült vállkendőt maguk festették, kötötték és horgolták. A rojtokat azonos színű gyapjúfonálból csomózták.

A vállkendő a fejkendőhöz hasonlóan összhangban volt a szoknya, és a blúz színével, anyagával. A téli, hideg napokon a vastag, hosszú „nagykendőt” terítették a vállukra. Gyapjúból kötötték, vagy horgolták, zöld, fekete és barna színben hordták. A gyerekek és a lányok részére festetlenül, natúr színben készült.

Megnyílt a kézimunka-kiállítás Geresdlakon

A kiállítás anyagával bepillantást nyerhetünk szüleink és nagyszüleink életébe. A kézimunkák használati és díszítőeszközként szolgálták az otthonokat. Nekünk, az utókor számára üzenetet hordoznak őseink életéről, mindennapjairól, örömeikről, bánatukról. a családi élet jelentősebb eseményeihez, szokásaihoz hozzátartoztak a jellegzetes hímzett kiegészítők. A kézimunkák színvilága és díszítőelemei nagyon gazdagok és sajátosak. Vallomás az aszszonyok szorgalmáról, ügyességéről, ízléséről, és kreativitásáról.

A közel kétszáz kézimunka között nem találunk két egyformát. Az egyediséget kiemeli a „névjegy”, a díszes monogram, ami egyben jellegzetességet is ad a sváb hímzéseknek. A díszítőelemek elsősorban virágmotívumok, árvácska, búzakalász szerepel a leggyakrabban. Találunk vallásos, illetve alakos ábrázolást is. A feliratok, a szövegek a mindennapi élettel kapcsolatos bölcs intelmek, ami a mai ember számára is aktuális és megszívlelendő.

A legrégebb kézimunkák kenderből, gyapjúból készült szöttesek kevés hímzéssel vagy horgolással vannak díszítve. A korai hímzéseknél a kézzel megrajzolt vonalas motívumok jellemzők és kevésbé színesek (egy van két szín). A későbbiekben a közvetlen rajzolást felváltották a sablonok, amit kopírozással és „drukkolással” vittek a textíliára. A drukkolás a mai nyomdázáshoz hasonlít. A színvilág egyre gazdagabb, a virág koszorúk is egyre változatosabbak és színesebbek.

A Tafkásje és Weckltuch kiállítás is a kézimunka kiállítás mellett a „kézimunka házban” kapott helyet. Ugyanebben az épületben rendeztünk be egy magyar kézimunkákból álló kiállítást is.

Tisztelet és köszönet mindazoknak, akik megőrizték az utókor számára a „kincseket”, és a kiállítások rendelkezésére bocsájtották!

Reméljük, hogy a kiállítások sok örömet és esztétikai élményt nyújtanak községünk lakosságának és minden látogatónak!

Geresdlaki Helytörténeti Gyűjtemény